

ASM Kiviainespalvelu Oy:s MKB-beskrivning om deponeringen och brytningen av Kivimäki, Sibbo / utlåtande till NTM-centralen i Nyland

Miljöhälsosektionen 12.12.2024 § 117
2163/11.05.00.00/2023

Beredning och tilläggsuppgifter
hälsoskyddsplanerare Maarit Lönnroth
fornamn.efternamn@porvoo.fi

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland begär utlåtanden av hälsoskyddsmyndigheten i Borgå stad och Sibbo kommun om programmet för miljökonsekvensbedömning för ASM Kiviainespalvelu Oy:s projekt för jorddeponering och bergsbrytning av Kivimäki, Sibbo. Utlåtandena ska lämnas in inom den tid som anges i kungörelsen, senast 19.1.2025, till NTM-centralens registratorskontor kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi. Konsekvensbeskrivningen kan läsas på adressen: www.ymparisto.fi/ASMKiviainespalveluKivimakiYVA.

ASM Kiviainespalvelu Oy planerar mottagning och deponering av överskottsjord vid fastigheten 753-423-8-36, som ligger i Sibbo kommun. Området är beläget söder om Finlands Jägarförbunds (SMY) skjutbana i Sibbo, cirka 5 km sydost om tätortsområdet i Nickby. Borgå kommungräns går öster om och nära projektområdet. Områdets yta är cirka 25 hektar och den möjliga fyllningsvolymen är högst cirka 3,17 miljoner m³tfv. Stenmaterial bryts i området innan jordmaterialet tas emot. Tagningen av bergmaterial sker delvis samtidigt med deponeringen. Den uppskattade varaktigheten av deponeringsverksamheten är cirka 10 år, men mängden deponering påverkas starkt av hur livligt byggandet är, dvs. om det vid byggandet uppstår färre massor som ska deponeras än beräknat, förlängs deponeringsverksamhetens längd från den uppskattade. I MKB-programmet föreslogs tre genomförandealternativ, av vilka alternativ 0 (projektet genomförs inte) inte har genomgått förändringar, medan alternativen 1 och 2 har ändrats. De alternativ 1 och 2 som föreslås i MKB-programskedet har i fråga om deponering minskats betydligt. När det gäller täkt av stenmaterial finns det inga betydande skillnader mellan alternativen i MKB-programfasen och MKB-beskrivningsfasen.

Alternativ ALT1

I alternativ ALT1 höjer sig både det nordliga och det södra deponeringsområdet till cirka 60 meter m.ö.h. Deponeringens höjd från nuvarande marknivå är i norra delen cirka 23 meter och i södra delen cirka 16 meter. Deponeringsområdets sammanlagda areal är cirka 17,8 ha och fyllningsvolymen cirka 3,17 miljoner m³tfv. Området används för deponering av icke förorenade överskottsjordar. I området reserveras också en möjlighet till småskalig mellanlagring och deponering av icke förorenade överskottsjordar och stenar samt sprängsten som transporterats från annat håll.

Alternativ ALT2

I alternativ ALT2 höjer sig det norra spillområdet till ca 50 meter m.ö.h. och det södra spillområdet till ca 60 meter m.ö.h.

Deponeringens höjd från nuvarande marknivå är i norra delen cirka 13 meter och i södra delen cirka 16 meter. Deponeringsområdets sammanlagda areal är cirka 12,7 ha och fyllningsvolymen cirka 1,8 miljoner m³tfv. Området används för deponering av icke förorenade överskottsjordar.

Buller

De mest bullerkänsliga objekten är två fritidshus som ligger på cirka 600...700 m avstånd öster om området. De närmaste bostadsbyggnaderna finns på ett avstånd av cirka 1900 m från projektområdet. Dessutom ligger scouternas vildmarksstuga på cirka 300 m avstånd öster om projektområdet.

I båda alternativen ALT1 och ALT2 inleds verksamheten i området genom brytning och krossning av stenmaterial. Största delen av verksamhetens buller uppstår från krossanläggningen samt från borrhningen. Bullret från produktionen av stenmaterial har granskats i fyra olika skeden av upptagningen och bullernivån i de närmaste semesterbyggnaderna är i stort sett densamma i alla skeden av upptagningen. Spridningen av bullret från krossningsverksamheten i riktning mot de närmaste fritisbyggnaderna bekämpas i alla skeden av verksamheten genom att krossanläggningen placeras bakom ett bullerskydd sett från semesterbyggnadernas riktning. Med det granskade bullerskyddet ligger verksamhetens buller under eller högst på exakt 45 dB i de närmaste semesterbyggnaderna. I granskningssituationer är medelmåttliga ljudnivån av verksamheten cirka 45 dB eller lägre vid scouternas vildmarksstuga.

Damm och luftkvalitet

Den mest betydande källan av damm i projektet är krossning av stenmaterial och damm från vägen på grund av trafiken i området. Dessutom uppstår en del dammutsläpp när man håller lasterna till deponeringen, spridning och utjämning av högar samt direkt från markytan i och med luftströmmar. I MKB-förfarandet har det inte gjorts någon projektspecifik modellering av damm, utan vid bedömningen har man utnyttjat modelleringsuppgifter för andra stenmaterial- och markdeponeringsområden. Enligt beräkningarna begränsas dygns- och årsmedelvärdena för PM10-partiklar som uppkommer i verksamheten, som jämförs med rikt- och gränsvärden, till själva verksamhetsområdet. I samma utredning har man också räknat ut damm som orsakas av transporter och vägtrafik. Enligt beräkningarna ligger halterna av partiklar i andningsluften som orsakas av trafiken omedelbart utanför vägområdet klart under 10 µg/m³, dvs. riktvärdet underskrids klart.

Damppåverkan kan lindras till exempel genom att vattna transportrutten och området för stödfunktioner. Dammutsläppen från krossning av stenmaterial kan minskas genom att så långt det är tekniskt möjligt placera krossen så lågt som möjligt inom verksamhetsområdet. Damm som uppstår under krossningen av stenmaterial kan vid behov minskas genom att vattna materialet i

varje skede av krossningen och med inkapslade transportband. Även att justera fallhöjden för stenmaterial till en så låg nivå som möjligt minskar dammbildningen. De permanenta lagerhögarna (bullervallar) som presenteras öster om krossen för att minska på bullret minskar också i viss mån spridningen av damm i riktning mot känsliga objekt.

Grundvatten

Projektområdet har inte klassificerats som grundvattenområde. Hushållsvattenbrunnarna kartlades under hösten 2024. Till kartläggningen valdes fastigheter som låg på ett avstånd av en kilometer från projektområdets kant, sammanlagt 10 stycken. Två brunnar upptäcktes, den ena observeras i samband med skjutbaneverksamheten och den andra används inte för dricksvatten.

Projektet påverkar inte klassificerade grundvattenområden. Det lokala grundvattnet, dvs. grundvattnet på avstjälpningsplatsen, kan drabbas av kvalitetsolägenheter. Eventuella olägenheter späds ut och jämnas ut när vattnet lämnar området. Användningen av hushållsvatten utanför projektområdet påverkas inte negativt.

Människors livsförhållanden och trivsel

Det finns mycket lite bebyggelse i projektets verkningsområde. De närmaste byggnaderna till projektområdet är scouternas vildmarksstuga på ca 300 m avstånd och två fritidsbyggnader på ca 600–700 m avstånd. De närmaste bostads- eller fritidshusen ligger på nästan två kilometers avstånd. I närheten av projektområdet (under 5 km) finns inte heller objekt som är känsliga för miljöstörningar, såsom skolor, daghem eller vårdinrättningar. Enligt de konsekvensbedömningar som gjorts överskrids inte rikt- eller gränsvärdena för buller, damm och luftkvalitet. Effekterna av den ökade trafikmängden är punktartade och något negativa. Projektet försämrar områdets nuvarande rekreativvärde i ringa grad. Projektets inverkan på människornas levnadsförhållanden och trivsel är som helhet något negativ i båda alternativen. Konsekvenser för hälsan uppstår inte.

En kombination av bullereffekter från stenmaterialverksamhet och andra verksamheter som orsakar buller (Oljevägen, järnväg, skjutbanor) kan leda till sammantagna effekter för levnadsförhållanden och trivsel. I fråga om damm och luftkvalitet har man identifierat samverkan mellan bastrafiken på Oljevägen och med SSG:s höjning av vallarna på skjutbanan. Samverkningarna bedöms dock inte överstiga riktvärdena för luftkvaliteten. Man har identifierat samverkan mellan trafikmängden som projektet medför och SMY:s skjutbana, och en eventuell utvidgning av den.

Samverkan med andra projekt

Inrättandet av marktäckten vid Kivimäki och deponeringsområdet tätar den miljöskadliga verksamheten och minskar den störningsfria sträckan mellan Slätlidens krossområde och skjutbanorna. Den minskning av mark som med stöd av allemansrätten utnyttjas av dem som bor eller tillbringar fritid i närheten av området kan alltså

också anses vara en samverkan. Å andra sidan koncentrerar sig verksamheten som försämrar buller och luftkvalitet i närheten av varandra, vilket gör olägenheterna lättare att undvika.

I MKB-beskrivningen presenteras ett preliminärt förslag till program för uppföljning av konsekvenserna på basis av de skadliga konsekvenser som bedömts och hur betydande de är. Förslaget gäller driftskontroll, ytvattenkontroll, kontroll av inre vatten samt kontroll av hushållsvattenbrunnar. När det gäller andra olägenheter (buller och luftkvalitet) anses den allmänna organoleptiska kontrollen vara tillräcklig. Beslut om kontroll och andra föreskrifter fattas i miljötillståndsskedet.

Miljöhälsovårdschefen

Miljöhälsosektionen beslutar ge följande utlåtande i ärendet:

Ur miljöhälsosynpunkt observerades ingen betydande skillnad mellan alternativen ALT1 och ALT2.

Miljöhälsosektionen har inget annat att anmärka i ärendet.

Paragrafen justeras genast.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Paragrafen justerades genast.